

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ
БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА”
(для спеціалістів, магістрів)

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2012

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму курсу “Організаційно-правові проблеми безпеки підприємництва” розроблено відповідно до системи викладання матеріалу, що розкриває зміст попереджувальної діяльності в більшості підручників з кримінології.

Мета вивчення курсу — на основі положень Конституції України та чинного законодавства опанувати загальну проблему безпеки підприємництва і основи організації системи заходів захисту підприємства як господарюючого суб’єкта, вивчити методику оцінювання нетрадиційних джерел загрози, що виникають у процесі переходу до ринкових відносин, забезпечення безпечної діяльності підприємства, способи захисту комерційної таємниці, сформулювати творчі здібності у засвоєнні матеріалу. Неодмінною умовою є проблемність викладання матеріалу.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН дисципліни

“ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1	2
1	Змістовий модуль I. Стан, проблеми, організаційно-правові аспекти забезпечення безпеки підприємства
2	Предмет, завдання і зміст курсу “Організаційно-правові проблеми безпеки підприємництва”
3	Стан і шляхи удосконалення законодавства про забезпечення безпеки підприємницької діяльності в Україні
4	Створення системи безпеки підприємства
5	Організаційні основи служби безпеки підприємства
6	Змістовий модуль II. Організаційно-технічні заходи комплексного забезпечення безпеки діяльності підприємства
7	Розробка концепції і впровадження системи інформаційної безпеки
8	Захист службою безпеки підприємства об’єктів інформації, інформаційних систем від технічних розвідок та інших засобів таємного отримання інформації
9	Організаційні заходи комплексного забезпечення безпеки підприємства як суб’єкта підприємницької діяльності
10	Детективна група при виконанні завдань забезпечення безпеки підприємства

Підготовлено професором кафедри правоохоронної діяльності
Е. І. Низенко

Затверджено на засіданні кафедри правоохоронної діяльності
(протокол № 6 від 27.01.06)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Перезатверджено на засіданні кафедри правоохоронної діяльності
(протокол № 9 від 13.04.09)

Низенко Е. І. Навчальна програма дисципліни “Організаційно-правові проблеми безпеки підприємництва” (для спеціалістів, магістрів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2012. — 20 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Організаційно-правові проблеми безпеки підприємництва”, питання для самоконтролю, вказівки до виконання контрольної роботи, теми контрольних робіт, а також список літератури.

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2012
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2012

1	2
9	Змістовий модуль III. Засоби і способи економічного та промислового шпionажу. Сучасні методи і тенденції захисту підприємства від шпionажу
10	Характеристика засобів і методів збирання та вивчення інформації, які застосовуються в економічному і промисловому шпionажі
11	Організація попередження замахів на економічну безпеку підприємства
12	Методи і технологія діяльності служби безпеки підприємства з фізичної охорони осіб і транспортних засобів
	Мінімізація ризиків, зумовлених вибором майбутніх партнерів, просочуванням інформації внаслідок несанкціонованого прослуховування розмов
Разом годин: 81	

ЗМІСТ дисципліни

“ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА”

Змістовий модуль I. Стан проблеми і організаційно-правові аспекти забезпечення безпеки підприємства

Тема 1. Предмет, завдання і зміст курсу “Організаційно-правові проблеми безпеки підприємництва”

Основні положення і принципи забезпечення безпеки підприємства у сфері підприємницької діяльності. Науково-пізнавальні основи комплексного вирішення проблеми забезпечення безпеки діяльності підприємств різної форми власності. Предмет курсу “Організаційно-правові проблеми безпеки підприємництва”.

Потреба забезпечення безпеки життєдіяльності людей.

Аналіз сучасного стану проблеми забезпечення безпеки підприємництва в Україні.

Загальне завдання курсу “Організаційно-правові проблеми безпеки підприємництва”.

Література [1; 2; 8; 22; 51; 59; 70; 71]

Тема 2. Стан і шляхи вдосконалення законодавства про забезпечення безпеки підприємницької діяльності в Україні

Правове регулювання і принципи здійснення діяльності із забезпечення безпеки підприємництва. Легітимність детективної, охоронної та юридичної діяльності.

Сучасні підходи до формування законодавчої і нормативної бази у сфері безпеки підприємницької діяльності в Україні.

Правові питання захисту інформації. Державна політика у сфері безпеки підприємницької діяльності в Україні.

Література [1–6; 10; 11; 13; 17]

Тема 3. Створення системи безпеки підприємства

Створення на підприємстві організаційної системи безпеки. Комплексна служба безпеки підприємства. Відображення концепції виживання.

Структура комплексної системи безпеки підприємства. Групи: режиму, детективна і охоронна. Пожежна та аналітико-інформаційна служби підприємства.

Функції служби безпеки підприємства. Права, обов'язки і відповідальність працівників служби безпеки підприємства.

Правові засади діяльності служби безпеки підприємства.

Література [5; 15–18; 23; 25; 38; 41; 67; 70; 74]

Тема 4. Організаційні основи служби безпеки підприємства

Мета забезпечення безпеки підприємства.

Завдання діяльності служби безпеки, їх спрямованість.

Принципи організації і діяльності служби безпеки підприємства.

Законність у діяльності служби безпеки підприємства.

Гарантії безпеки підприємства, що охороняється.

Література [38; 40; 45; 59; 63; 71]

Змістовий модуль II. Організаційно-технічні заходи комплексного забезпечення безпеки діяльності підприємства

Тема 5. Розробка концепції і впровадження системи інформаційної безпеки

Вимоги до концепції інформаційної безпеки підприємства.

Структурна модель рівнів діяльності підприємства (організації, функціонування і прийняття рішень).

Методологічні засади концепції інформаційної безпеки підприємства.

Організаційні аспекти діяльності аналітико-інформаційної служби підприємства.

Література [13; 26; 42; 60; 61; 70; 72; 74]

Тема 6. Захист службою безпеки підприємства об'єктів інформації, інформаційних систем від технічних розвідок та інших засобів таємного отримання інформації

Група ПДТР (протидії технічній розвідці): завдання і особливості діяльності.

Комплектування структурного підрозділу безпеки інформації (групи ПДТР) штатними спеціалістами.

Група захисту інформації від несанкціонованого доступу: завдання діяльності.

Криптографічний захист інформації. Завдання і мета діяльності криптографічної групи.

Література [5; 7; 11; 13; 21; 22; 26; 27; 32; 43; 60; 73]

Тема 7. Організаційні заходи комплексного забезпечення безпеки підприємства як суб'єкта підприємницької діяльності

Група режиму як підрозділ служби безпеки, її функції.

Збереження режиму таємності на підприємстві.

Служба охорони, її функції. Основні категорії об'єктів, що охороняються.

Пожежна служба. Основні вимоги до пожежної безпеки і обов'язки у цьому зв'язку керівника підприємства. Обов'язки начальника пожежної служби.

Література [23–28; 30–32; 38; 46; 50; 56; 57; 62]

Тема 8. Детективна група при виконанні завдань забезпечення безпеки підприємства

Напрямок і зміст діяльності детективної групи підприємства.

Основні організаційно-тактичні положення спостереження (стеження).

Контрзаходи щодо стеження (таємного спостереження).

Методи і технологія роботи спеціалістів детективної групи. Порядок проведення спеціалістами детективної групи службового розслідування, оформлення і передавання матеріалів службового розслідування до правоохоронних органів.

Види детективної діяльності. Мета службового розслідування.

Література [24; 41; 59; 65–67]

Змістовий модуль III. Засоби і способи економічного та промислового шпіонажу. Сучасні методи і тенденції захисту підприємства від шпіонажу

Тема 9. Характеристика засобів і методів збирання та вивчення інформації, які застосовують в економічному і промисловому шпіонажі

Основні поняття, терміни і принципи розвідки.

Мета економічного та промислового шпіонажу.

Інформація, що становить інтерес для викрадачів комерційних таємниць.

Методи економічного та промислового шпіонажу.

Література [22; 26; 29; 30; 60; 61; 65; 69; 71; 73; 74]

Тема 10. Організація попередження замахів на економічну безпеку підприємництва

Поняття недержавної системи забезпечення безпеки підприємництва в Україні та її структури. Елементи структури недержавної системи забезпечення безпеки підприємництва.

Взаємодія правоохоронних органів і недержавних структур забезпечення безпеки.

Принципи побудови системи безпеки підприємництва.

Функціональна характеристика підсистем служби безпеки підприємства.

Література [28; 30; 38; 41; 57; 63; 68; 69; 71]

Тема 11. Методи і технологія діяльності служби безпеки підприємства з фізичної охорони осіб і транспортних засобів

Система засобів охорони працівників і транспортних засобів підприємства. Специфіка діяльності служби безпеки підприємства з фізичної охорони осіб.

Попередження замахів на підприємців з використанням різних за характером і конструкцією вибухових речовин і способів їх застосування.

Типові недоліки в охороні особи на вулиці, у громадських місцях, кафе, ресторани.

Література [25; 31; 37; 41; 45; 62]

Тема 12. Мінімізація ризиків, зумовлених вибором майбутніх партнерів, просочуванням інформації внаслідок несанкціонованого прослуховування розмов

Перевірка надійності бізнес-партнера перед початком договірних відносин.

Несанкціоноване прослуховування розмов.

Ознаки прослуховування всередині кімнати із застосуванням “жучка” з кодовим включенням; призначення системи зашумлення.

Зв’язок розумових процесів, зумовлених ситуацією, що супроводжується переживанням людиною сильних емоційних станів, з наповненням певним змістом мимики, жестів, тональності мовлення, положення тіла, голови, інтенсивності потовиділення.

Література [29; 34; 58; 66; 73]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Конституція України і питання безпеки особи та підприємництва.
2. Поняття і зміст навчального курсу “Організаційно-правові проблеми безпеки підприємництва”.
3. Предмет навчального курсу “Організаційно-правові проблеми безпеки підприємництва”.
4. Загальне і спеціальні завдання курсу “Організаційно-правові проблеми безпеки підприємництва”.
5. Якісні характеристики проблеми безпеки. Організаційні принципи захисту підприємства як суб’єкта підприємницької діяльності від зовнішніх і внутрішніх загроз.
6. Стан правового регулювання діяльності із забезпечення безпеки підприємництва в Україні і шляхи його вдосконалення.
7. Соціальна основа правової держави.
8. Доцільність розробки дворівневої моделі законодавчої і нормативної бази з урахуванням довгострокових пріоритетних інтересів безпеки підприємницької діяльності та стратегії реалізації концепції національної безпеки України.

9. Правові аспекти захисту інформації і причини виникнення проблеми безпеки захисту інформації.
10. Комплексна служба безпеки. Відображення концепції виживання.
11. Причинно-наслідковий зв’язок між зменшенням прибутку, знищенням об’єкта, станом безпеки об’єктів, що захищаються, і рівнем протидії зовнішнім і внутрішнім загрозам.
12. Структура комплексної служби безпеки підприємства.
13. Функції служби безпеки підприємства — суб’єкта підприємницької діяльності.
14. Співвідношення понять “система безпеки” і “система захисту підприємства”.
15. Правові особливості діяльності служби безпеки підприємства — суб’єкта підприємницької діяльності.
16. Залежність рівня ризику порушення безпеки підприємства від вартості об’єкта, що захищається, і початкового вкладення капіталу в засоби його безпеки.
17. Вплив невизначеності процесу захисту об’єкта на виникнення нештатних ситуацій.
18. Контроль і реєстрація дій злочинців.
19. Розподіл функцій захисту підприємства в часі.
20. Сутність безпеки підприємства.
21. Діяльність служби безпеки: завдання і спрямованість.
22. Мета забезпечення безпеки підприємства — суб’єкта підприємницької діяльності.
23. Принципи організації і діяльності служби безпеки підприємства.
24. Гарантії безпеки підприємства (об’єкта), що захищається.
25. Структурна модель рівнів діяльності підприємства.
26. Побудова карти інформаційних потоків з урахуванням схематичної моделі діяльності підприємства.
27. Розробка технологічного забезпечення інформаційної безпеки.
28. Аспекти безпеки підприємства, врахування їх у системі інформації про зовнішнє оточення.
29. Реалізація мети контррозвідки в діяльності аналітико-інформаційного підрозділу служби безпеки підприємства — суб’єкта підприємницької діяльності.
30. Аналітична діяльність з профілактики на підприємстві шахрайства та інших злочинних дій.
31. Характерні ознаки шахрайства на підприємстві.

32. Заходи контролю, спрямовані на запобігання і виявлення шахрайських дій на підприємстві як з боку його клієнтів, так і працівників.
33. Завдання і особливості діяльності групи протидії технічній розвідці.
34. Правове регулювання діяльності групи протидії технічній розвідці, що пов'язана із захистом інформації від впливу технічних розвідок на об'єктах інформаційної діяльності, виявленням і блокуванням просочування аудіо- і відеоінформації через вмонтовані прилади.
35. Поняття “об'єкт інформаційної діяльності”, “інформаційна система” і “закладний прилад”.
36. Вимоги до спеціалістів групи протидії технічній розвідці.
37. Умови і правила діяльності, пов'язаної з використанням засобів технічного захисту інформації.
38. Права Департаменту спеціальних телекомунікаційних систем і захисту інформації Служби безпеки України з контролю за дотриманням.
39. Технологічне вирішення проблеми розмежування доступу користувачів до інформації в ЕОМ.
40. Ієрархічна багаторівнева модель захисту від несанкціонованого доступу до інформації в ЕОМ матричного типу (ядро безпеки). Етимологія слова “матриця” у математичній теорії визначників.
41. Проблема повної формальної верифікації (посвідчення в автентичності) програмно-апаратних засобів.
42. Проблема створення спеціальних криптопротоколів обміну інформацією (зв'язку) між користувачами. Керування розподілом разових (сеансових) ключів.
43. Сутність методу збереження інформації: криптографія і криптографічне письмо.
44. Процедури спеціального захисту інформації в каналах зв'язку: процедури аутентифікації абонентів (ґрунтуються на першоджерелі) і повідомлень; спеціальні протоколи зв'язку; шифрування.
45. Завдання криптографічного захисту інформації.
46. Вимоги до формування криптографічної групи служби безпеки підприємства.
47. Причини порушення безпеки підприємства: змістовна характеристика.
48. Завдання і функції групи режиму служби безпеки підприємства.
49. Організація на підприємстві пропускного і внутрішньо-об'єктового режимів.
50. Режимні вимоги при роботі з інформацією, яка містить державну, комерційну таємницю або конфіденційні відомості.
51. Взаємодія приватної охорони підприємства з органами внутрішніх справ.
52. Порядок документування порушень у сфері контрольно-пропускного режиму.
53. Основні вимоги до пожежної безпеки підприємства.
54. Порядок організації і створення системи охоронно-пожежної сигналізації на підприємстві.
55. Система недержавної служби безпеки України (модель).
56. Завдання детективної групи служби безпеки підприємства.
57. Основні організаційно-тактичні положення щодо спостереження (стеження).
58. Контрзаходи щодо стеження (таємного спостереження).
59. Порядок здійснення спеціалістами детективної групи службового розслідування в разі виявлення шахрайства з боку працівників підприємства.
60. Види детективної діяльності: змістовна характеристика.
61. Способи виявлення детективною групою документальних підтверджень протиправних дій з боку злочинців.
62. Поняття економічного та промислового шпіонажу, їх співвідношення.
63. Інформація, що становить інтерес для викрадача комерційних секретів.
64. Методи промислового шпіонажу.
65. Систематизація відомостей про ділових партнерів і конкурентів.
66. Порядок, зміст і методика систематизації даних (відомостей) про конкурентів і ділових партнерів.
67. Характеристика понять “економічна розвідка”, “розвідка в підприємницькій діяльності”, “шпіонаж”.
68. Принципи побудови системи безпеки підприємництва.
69. Методи впливу при реалізації функції управління в системі забезпечення безпеки підприємства.
70. Специфіка діяльності служби безпеки підприємства з фізичної охорони осіб.
71. Попередження замахів на працівників підприємства з використанням вибухових пристроїв.

72. Комплекс організаційних завдань з фізичної охорони особи.
73. Перевірка надійності бізнес-партнера перед початком договірних відносин.
74. Ознаки внутрішньо-кімнатного прослуховування із застосуванням “жучка” з кодовим включенням.
75. Зв’язок розумових процесів, зумовлених ситуацією, що супроводжується переживанням людиною сильних емоційних станів, з наповненням певним змістом змін міміки, жестів, тональності мовлення, положення тіла, голови, інтенсивності потовиділення.
76. Співвідношення зовні спостережуваних фізіологічних, поведінкових ознак співбесідника зі справжнім його станом і можливість використання цього фактора у прогнозуванні його подальшої поведінки й намірів.

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Згідно з навчальним планом дисципліни “Організаційно-правові проблеми безпеки підприємництва” студенти виконують контрольну роботу з розділів “Стан, проблеми, організаційно-правові аспекти забезпечення безпеки підприємства”, “Організаційно-технічні заходи комплексного забезпечення безпеки діяльності підприємства” і “Засоби і способи економічного та промислового шпідіажу. Сучасні методи і тенденції захисту підприємництва”.

Мета виконання контрольної роботи — поглибити й закріпити здобуті теоретичні знання, вивчити вітчизняний і зарубіжний досвід роботи підрозділів служб безпеки суб’єктів підприємницької діяльності, а також протиправні та інші негативні дії персоналу суб’єкта підприємницької діяльності, що загрожують функціонуванню та розвитку підприємництва.

Перед тим як виконувати контрольну роботу, необхідно вивчити відповідні першоджерела зі списку рекомендованої літератури (зокрема, посібник Е. І. Низенко “Обеспечение безопасности предпринимательской деятельности предприятия”), де висвітлюються питання зовнішніх і внутрішніх загроз безпеці підприємництва, завдання та елементи системи безпеки підприємництва, а також ознайомитись з правовим регулюванням діяльності служби безпеки підприємства, режимом комерційної таємниці (наприклад, закони України “Про підприємства в Україні”, “Про інформацію”, “Про банки і банківську діяльність”, “Про державну податкову службу в Україні”, Кримінальний кодекс України та ін.).

За консультацією зі складних питань контрольної роботи студенти можуть звернутися до кафедри кримінально-правових дисциплін.

Контрольна робота повинна містити: вступ (висвітлити роль і значення вибраної теми в навчальній дисципліні), основну частину (розкрити основні питання з теми; при цьому бажано показати знання проблеми, вміння аналізувати норми права, поглиблене розуміння найважливіших теоретичних положень і вміння формулювати висновки і рекомендації щодо досліджуваної теми), висновки (коротко підсумувати дослідження теми і чітко сформулювати основні висновки) і список використаної літератури.

Варіант теми контрольної роботи студенти вибирають за останньою цифрою номера своєї залікової книжки. Якщо останньою цифрою є “0”, то студент виконує варіант 10.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Правове регулювання відносин у сфері захисту комерційної таємниці.
2. Канали просочування інформації з підприємства.
3. Програма комплексного захисту безпеки підприємства.
4. Створення системи безпеки підприємства.
5. Розробка концепції і впровадження системи інформаційної безпеки.
6. Роль детективної групи у забезпеченні безпеки підприємства.
7. Характеристика засобів, методів збирання і вивчення інформації, які застосовують при економічному і промисловому шпідіажі.
8. Захист службою безпеки підприємства об’єктів інформації, інформаційних систем від технічних розвідок та інших засобів таємного отримання інформації.
9. Методи і технологія діяльності служби безпеки підприємства з фізичної охорони осіб.
10. Роль групи режиму в забезпеченні безпеки підприємства.
11. Управління службою безпеки підприємства.
12. Розвідувальна діяльність служби безпеки підприємства.
13. Загальні положення і класифікація заходів щодо захисту підприємництва.
14. Способи захисту від економічного шпідіажу.
15. Сучасні засоби захисту від технічного шпідіажу.
16. Комплексні заходи із забезпечення безпеки підприємства.

17. Загальнотеоретичні аспекти інформаційної безпеки підприємства.
18. Менеджмент в діяльності служби безпеки підприємства.
19. Природа загроз.
20. Діагностування загроз.
21. Механізми регулювання рівня безпеки об'єкта (підприємства).
22. Безпека — концептуальне ядро безпекознавства.
23. Організація попередження посягань на економічну безпеку господарюючого суб'єкта.
24. Організаційні засади праці служби безпеки підприємства.
25. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності підприємства.
26. Комплексний контроль захисту інформації з обмеженим доступом.
27. Технічні засоби, які використовують в системах охоронно-протипожежної сигналізації.
28. Криптографічний захист інформації.
29. Захист інформації при організації конфіденційного зв'язку.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Нормативна

1. Конституція України. — К., 1996.
2. Кримінальний кодекс України. — К., 2001.
3. Цивільний кодекс Української РСР // Кодекси України. — К., 1998. — Кн. 2.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Кодекси України. — К., 1998. — Кн. 1.
5. Закон України “Про пожежну безпеку” від 17 грудня 1993 р. № 3745-ХІІ // ВВР України. — 1994. — № 35. — Ст. 21.
6. Закон України “Про обмеження монополізму та недопущення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності” від 18 лютого 1992 р. № 2132-ХІІ // ВВР України. — 1992. — № 21. — Ст. 296.
7. Закон України “Про рекламу” від 3 липня 1996 р. № 270/96-ВР // ВВР України. — 1996. — № 39. — Ст. 181.
8. Закон України “Про господарські товариства” від 19 вересня 1991 р. № 1576-ХІІ // ВВР України. — 1991. — № 49. — Ст. 682.
9. Закон України “Про власність” від 7 лютого 1991 р. № 697-12 // ВВР України. — 1991. — № 20. — Ст. 249.

10. Закон України “Про банки і банківську діяльність” // ВВР України. — 1991. — № 25. — Ст. 281.
11. Закон України “Про Службу безпеки України” від 25 березня 1992 р. № 2230 // ВВР України. — 1992. — № 27. — Ст. 382.
12. Закон України “Про оперативно-розшукову діяльність” від 18 лютого 1992 р. № 2135-ХІІ // Закони України. — Т. 3. — С. 66.
13. Про концепцію (основи державної політики) національної безпеки України: Постанова Верховної Ради України // Голос України. — 1997. — 4 лют.
14. Про Державну програму боротьби із злочинністю: Постанова Верховної Ради України від 25 червня 1993 р. № 3225-ХІІ // ВВР України. — 1993.
15. Про заходи щодо забезпечення підтримки та подальшого розвитку підприємницької діяльності в Україні: Указ Президента України від 15 липня 2000 р. № 906/2000 // Офіц. вісн. України. — 2000. — № 13.
16. Положення про Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва: Затв. Указом Президента України від 25 травня 2000 р. № 721/2000.
17. Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 серпня 1993 р. № 611 // Зб. постанов. — 1993. — № 12. — Ст. 269.
18. Положення про порядок ліцензування підприємницької діяльності: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 3 липня 1998 р. № 1020 // Офіц. вісн. України. — 1998. — № 27. — Ст. 1004.
19. О порядке выдачи субъектам предпринимательской деятельности лицензий на предоставление услуг по охране коллективной и частной собственности, а также по охране граждан, монтажу, ремонту и профилактическому обслуживанию средств охранной сигнализации: Инструкция, утв. приказом МВД от 28 февраля 1994 г. № 112.
20. Об условиях и правилах сопровождения предпринимательской деятельности (лицензионные условия), связанной с разработкой, изготовлением и реализацией специальных технических средств негласного получения информации с каналов связи, иных средств негласного получения информации и контроле за их соблюдением: Инструкция, утв. приказом Лицензионной палаты Украины и Службы безопасности Украины от 07.04.99

- № 30/76 и зарегистрирована в Министерстве юстиции Украины от 30.04.99 № 275/3568, разработана в соответствии с законами Украины “О предпринимательстве”, “Об оперативно-розыскной деятельности”, “О государственной тайне”, Постановлением Верховного Совета Украины “О праве собственности на отдельные виды имущества” от 17 июня 1992 г. № 2471-XII, Положением о порядке лицензирования предпринимательской деятельности, утв. приказом Государственного комитета Украины по вопросам государственных секретов от 31.07.95 № 47 и зарегистрированным в Министерстве юстиции Украины от 03.08.95 № 278/814.
21. *Об утверждении* инструкции об условиях и правилах проведения предпринимательской деятельности (лицензионные условия), связанной с разработкой, изготовлением, ввозом, вывозом, реализацией и использованием средств технической защиты информации, а также оказания услуг по технической защите информации и контроля за их соблюдением: Приказ Лицензионной палаты Украины, Департамента специальных телекоммуникационных систем и защиты информации СБ Украины от 13 октября 1998 г. № 92/80 (Зарегистрирован в Министерстве юстиции Украины 23 октября 1998 г. № 682/3122).
- Основна*
22. *Батурич Ю., Хозишский М.* Компьютерная преступность и компьютерная безопасность. — М.: Юрид. лит., 1991.
23. *Безопасность* бизнеса: Справ. пособие / Под ред. Ю. И. Когута. — К., 1993.
24. *Боттом Н., Галатти Р.* Экономическая разведка и контрразведка: Практ. пособие: Пер с англ. — Новосибирск, 1994.
25. *Бэскид Э.* Энциклопедия личной безопасности. — М.: Аквариум, 1994.
26. *Вартенесян В. А.* Радиоэлектронная разведка. — М.: Воениздат, 1991.
27. *Ведев Д. Л.* Защита данных в компьютерных сетях // Открытые системы. — 1995. — № 3.
28. *Выживание* в экстремальных условиях. — М.: ИПЦ “Русский ритет”, 1993.
29. *Гасанов Р. М.* Промышленный шпионаж на службе монополий. — М.: Междунар. отношения, 1996.
30. *Гасанов Р. М.* Шпионаж и бизнес. — М.: Междунар. отношения, 1993.
31. *Группа* личной охраны: Метод. разработка. — М.: Арсин ЛТД, 1996.
32. *Дориченко С. А., Яценко В. В.* 25 этюдов о шифрах. — М.: Текст, 1994.
33. *Зелинский А. Ф.* Криминология: Курс лекций. — Харьков, 1996.
34. *Досье* секретных служб. — 2000. — № 6.
35. *Спецслужбы* и мир. — 2001. — № 6.
36. *Бизнес* и безопасность. — 2001. — № 3.
37. *Калиниченко В. И.* Основы оказания первой неотложной медицинской помощи при охранной деятельности // Сб. метод. материалов по медицинской подготовке. — М.: Ось-89, 1994.
38. *Козлов С. Б., Иванов Е. В.* Предпринимательство и безопасность: В 2 т.— М.: Универсум, 1991.
- Додаткова*
39. *Криминология:* Учебник для учеб. заведений МВД Украины / Под ред. В. Г. Лихолоба, В. П. Филонова. — К.: Донецк, 1997.
40. *Криминология:* Учебник для юрид. вузов / Под общ. ред. д-ра юрид. наук, проф. А. И. Долговой. — М.: ИНФРА-М, 1997.
41. *Крысин А. В.* Безопасность предпринимательской деятельности. — М.: Финансы и статистика, 1996.
42. *Липкан В. А.* Безпекознавство: Навч. посіб. — К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2003.
43. *Левин Дж., Бароди К.* Секреты INTERNET. — К.: Диалектика, 1995.
44. *Методика* работы в кризисных ситуациях: Обзор конкретных методических ситуаций: Метод. разработка. — М.: Арсин ЛТД, 1966.
45. *Низенко Э. И.* Научно-технические методы и средства в профилактической деятельности органов внутренних дел. — К., 1981.
46. *Низенко Э. И.* Теоретические предпосылки использования технических средств в деятельности службы профилактики // Тр. Всесоюз. науч.-исслед. ин-та МВД СССР. — М.: ВНИИ МВД СССР, 1978. — № 49. — С. 84–89.
47. *Низенко Э. И.* Обеспечение безопасности предпринимательской деятельности: Учеб. пособие — К.: МАУП, 2003.

48. *Нелін О. І., Низенко Е. І., Панфілов В. М.* Роль недержавних служб безпеки в захисті економічних інтересів підприємництва. — К.: Поліграф-Сервіс, 2001.
49. *Низенко Е. І.* Організаційно-правове забезпечення, формування та реалізація державної політики в сфері безпеки підприємництва: Зб. наук. праць. — К.: Приватне право і підприємництво. — 2003. — Вип. 3. — С. 79–84.
50. *Оружие шпионажа.* 1993–1994: Каталог-справочник. — М.: Имперіал, 1994.
51. *Павловский М.* Основы национальной безопасности Украины на переходном этапе // *Голос Украины.* — 1997. — № 59.
52. *Пожарная безопасность.* — М.: Недра, 1980.
53. *Попович В. М.* Економіко-кримінологічна теорія детінізації економіки. — Ірпінь, 2001.
54. *Попович В. М.* Тіньова економіка // *Правові джерела.* — К., 1998.
55. *Преступность в Украине* // *Бюл. законодавства і юрид. практики в Україні.* — 1994. — № 2.
56. *Рекомендации по повышению безопасности объектов.* — М., 1995.
57. *Рубанов В., Дмитриев Ю.* К вопросу о защите промышленных секретов совместных предприятий // *Хозяйство и право.* — 1989. — № 1.
58. *Самотуга В., Андреев С.* Коммерческая тайна и ее защита. — М.: Внешторгиздат, 1992.
59. *Сборник документов по порядку создания и функционирования негосударственных охранных и детективных организаций.* — М.: Баярд.
60. *Спесивцев А. В., Вегнер В. А., Крутяков А. Ю.* Защита информации в персональных ЭВМ. — М.: Радио и связь, 1992.
61. *Стенг Д., Мун С.* Секреты безопасности сетей. — К.: Диалектика, 1995.
62. *Учебник телохранителя: Базовый курс.* — М.: Мир безопасности, 1996.
63. *Федоткин С., Гураев Ю.* Сборник материалов по основам организации охранной деятельности. — М., 1996.
64. *Фролов Г.* Тайны тайнописи. — М., 1992.
65. *Ханит Ч., Зартрьян В.* Разведка на службе вашего предприятия: Пер. с фр. — К., 1992.
66. *Хуберт Г.* Искусственный интеллект как средство обеспечения безопасности (Micro-Systems), 1989.
67. *Цивилюк Г. Е.* Школа безопасности: Пособие по выживанию. — М.: ЭКСМО, 1995.
68. *Чернявский А.* Краткая история развития промышленного шпионажа // *Деловая Украина.* — 1993. — № 67, 69, 71.
69. *Чернявский А.* Методы комплексной и экономической разведки // *Деловая Украина.* — 1993. — № 74.
70. *Чернявский А. А.* Безопасность предпринимательской деятельности. — К.: МАУП, 1998.
71. *Чернявский А. А.* Промышленный шпионаж и безопасность предпринимательства. — К.: МАУП, 1996.
72. *Шеннон К.* Работы по теории информации и кибернетике. — М.: Изд-во иностр. лит., 1963.
73. *Шпионские штучки и устройства для защиты объектов и информации:* Справ. пособие / В. И. Андрианов и др. — СПб.: Лань, 1996.
74. *Ярочкин В. И., Халятин Д. В.* Основы защиты информации. Служба безопасности предприятия: Учеб. пособие. — М., 1993.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Організаційно-правові проблеми безпеки підприємництва”	3
Зміст дисципліни “Організаційно-правові проблеми безпеки підприємництва”	4
Питання для самоконтролю	8
Вказівки до виконання контрольної роботи	12
Теми контрольних робіт	13
Список літератури	14

Відповідальний за випуск *Ю. В. Нешкуренко*
Редактор *Т. М. Тележенко*
Комп’ютерне верстання *Г. В. Макуха*

Зам. № ВКЦ-4710

Формат 60×84/16. Папір офсетний.

Друк ротатійний трафаретний.

Наклад 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)

03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»

03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. ХХ

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*